



REFLEKTORFÉNYBEN

Husztai Péter a La Mancha lovagjáról

Beszélgetés a soproni előadás rendezőjével

Husztai Péter, a színész: 40 éves pályafutása során rengeteg színpadi előadásban élvezhették játékát. Bár rendezőnek készült, Várkonyi Zoltán a színészet felé térítette. Több mint 100 filmben, tévéjátékban játszott, főbb vagy jelentősebb szerepet. Husztai Péter, a tanár: 1974-től

pitiánereket, gyűlölni valókat, akik köztünk élnek, bennünk laknak, akik végül mi is voltunk, vagyunk, lehetünk. Nekem ez a színészet mákonya.” És mi a rendezés? – nézek fel rá, miután szembesítettem a „...sárból, napsugárból...” című könyvéből vett idézettel.

– Óhatatlanul nekem is ekörül járnak a gondolataim. Itt van ez a Cervantes nevű úr, aki a William Shakespeare nevű nagyszerű költő kortársa volt. Tíz nappal élte csak túl Shakespearet. A különbség kettejük között az, hogy Shakespearenek hatalmas életműve van és a stadfordi

– Má-sodik figyel-meztető! – harsan fel újra az ügyelő hangja. Negyed óram maradt, igyekeznem kell!

– A „...sárból, napsugárból...” című könyvében azt írja: „Az egyszerűség, életszerűség önmagában még nem színészi erény. A karaktereket különlegesen kell játszani. Hogy hitelesítsük cselekedeteinket. III. Richárdot nem életszerűen kell játszani, hanem varázslatosan. Cipollát démonikusán, Zsigmond császárt elsöprően, a reichstadti herceget hagymázosan, Trepljovot félszegül, Jagót pofátlanul.” És Don Quijotét hogyan kell játszani?

– Egy igazi álmodozó költőt kell alakítani, aki hisz az önfeláldozásban, hisz a nőkben, hisz a hitben. Hogy hinni kell egymásban, hinni kell abban, amire feltettük az életünket. Don Quijote a hitével, a tisztaságával, a szeretetével búvkörébe vonja a környezetét a színpadon és a nézőtérén egyaránt. Ezzel a furcsa varázslattal kerül egy csapatba a közönség a színpadon játszókkal. A búsképű lovag hatására nemcsak a történetben szereplő gazemberek, gyilkos börtöntöltelékek válnak



tanít a Színház- és Filmművészeti Egyetemen (akkor egyetemi rangú főiskola). 1982-ben egyetemi tanár lett. 1988-tól 2010-ig vezette az egyetem Színházi Főtanácsát, 1994-től 2001-ig pedig az egyetem rektora volt. Jelenleg az egyetem Doktori Tanácsának elnöke. Huszti Péter, a rendező: 1966-tól a Madách Színház színész-rendezője, számtalan előadás színpadra álmódója. 1989-től 1994-ig volt a Madách Kamaraszínház művészeti vezetője, most a Soproni Petőfi Színház igazgatójának művészeti tanácsadója. Huszti Péter, az író: megjelent könyvei: Királyok az alagútban (1985), Emlék-próba (1995), ...sárból. nap-sugárból... (2004), színházi cikkek, értekezések. Felsorolt munkássága csak töredéke életművének.

Félve találkozom Huszti Péterrel a La Mancha lovagja rendezése közben, a szünetben. Félek kérdezni tőle, hiszen minden porcikája bölcsességet és tudást áraszt, tiszteletré készíttve az embert. Látom benne Cyranot, Don Armadot, Tevjét, Ádámot és Lucifert, Jagót és látom az óvó tanárt is, aki minden pillanatban megajándékoz a tudás egy cseppjével. – Első figyelmeztető! – szólal meg az ügyelő hangja, tehát a főpróba kezdetéig fél óránk maradt a beszélgetésre Huszti tanár úrral.

– „A II. Lajos király próbáit és előadásait sorsom piros betűs napjai között tartom számon... Talán ez az álomszerű dráma indított el bennem valamit, kényszerített töprengeni a színészi hivatáson... mit is jelent számomra a színészet... hogy végigélhetek ajándékba kapott sorsokat, és szenvedhetek és tombolhatok mások helyett... Megmutathatok, kitárthatok, pellengetésre állíthatok hősokeket, áldozatokat,

– Nagy történeteket elmesélni. Szerintem ez a színház lényege. Rendezőként és tanárként nagyon sokat tudok a soproni Petőfi Színház színészeiről. Áttételesen tanítványaim vannak közöttük, sokukkal együtt játszottam, vagy már rendeztem őket, mint például Mikó Istvánt, aki most Sanchot alakítja. Azokat a történeteket szeretem megrendezni, amikben olyan játszótársakra találok, akik számomra tökéletesen fedik a történetet. De túl a történeten, túl a nagyszerű szerepeken rendezőként azt is fontosnak tartom, hogy belesűrűsük a mi kis életünket ezekbe a darabokba,



hogy igazi hús-vér embereket, igazi sorsokat lássunk a színpadon. A La Mancha kapcsán is ezen dolgozunk már hónapok óta, és úgy érzem, van eredménye.

– A próbát nézve sok aktualitást fedeztem fel a darabban.

oltár előtt van eltemetve, Cervantes pedig írt negyven-ötven sikertelen darabot, majd eltűnt egy csatában, nincs sírja. Viszont örökül hagyta Don Quijote-ét, aki azóta szimbolikus figurává vált. Szimboluma a hitnek, a szeretetnek, az önfeláldozásnak, a naivitásnak, a tisztaságnak. És amíg emberiség lesz, ez a Don Quijote figura élni fog. Cervantes valóban adószedő, börtöntöltelék, katona, költő, színész volt, egy örületesen szörnyű életet élt, s habár nem tudni, hol van eltemetve, mégis fennmaradt e gyönyörű történet által, amit a nagyszerű szerzőhármas,

jobbá, hanem reményeim szerint a nézők is. Hogy együtt mondhatssuk azt a végén, igen, mi hiszünk abban, hogy jobb lesz a világ.

– *Tanár úr még nem játszotta La Mancha lovagját. Miért?*

– Többször kerülgetett ez a szerep. Most mégis megrendezni akartam, mert nagyon sok mondanivalóm van így a darabbal, több mint színészként. És bizonyos helyzetekben már jobban izgat, hogy tanít-sak és rendezzek. A soproni társulat nagyon jó partnernek bizonyult ebben a közös munkában, ugyanakkor nagyon sok mindent tudtam átadni nekik tanárként is.

Dale Wassermann, Mitch Leigh, Joe Darion zenés drámává írt át. Ebben a műben Cervantes és Don Quijote egyformán szerepel. Remélhetőleg a nézők is úgy fogják érezni, ez az ő történetük, hogy ebben ők is benne vannak.

– Harmadik figyelmeztető, a főpróbát elkezdjük! – szólítja el mellőlem az ügyelő Huszti Pétert, pedig még óráig elhallgattam volna erről a csodálatos történetről. Az előadás biztosan választ ad majd minden fel nem tett kérdésemre.